

ART

Daniel G. Andújar crema el cànon a la Fundació Suñol

El projecte de l'artista per a la Documenta de Kassel arriba a Barcelona

ANTONI RIBAS TUR
BARCELONA

L'última Documenta de Kassel, celebrada l'any passat, va ser diferent de totes les anteriors: no es va desenvolupar només en aquesta ciutat alemanya, sinó també a Atenes, perquè la crisi econòmica i els estralls de la crisi migratòria van convertir la capital grega en un lloc de treball ineludible per als artistes i els intel·lectuals. L'artista Daniel García Andújar (Almoradí, Alacant, 1966) va desenvolupar un projecte a totes dues ciutats, i el públic que no el va poder veure en el seu moment té una cita imprescindible a la Fundació Suñol a partir d'avui: "Un dels grans déficits que tenim és que hi ha artistes que presenten projectes amb molt nivell i no arriben ni a Catalunya ni a l'Estat", diu el director artístic de la institució, Sergi Aguilar.

La mostra porta per títol *Daniel G. Andújar. Els desastres de la guerra* i unifica per primera vegada la mostra alemanya i la grega. Arrenca amb un vídeo que recull la culminació de l'exposició a Kassel: la crema d'una falla feta amb reproduccions d'escultures clàssiques, presenta-

des dins uns esquelets de fusta que recorden les evacuacions de museus durant una guerra. "Són dues peces diferents però sempre les vaig plantejar amb un diàleg constant. La part d'Atenes al·ludeix al cànon i la de Kassel a la guerra i l'actualització dels conflictes", explica Andújar. De resultes d'aquest diàleg entre art, història, política i guerra, el cànon artístic apareix, com diu el mateix artista, com una "imposició" i com "una força d'ocupació". A diferència de les falles i les fogueres de la nit de Sant Joan, a Alemanya la crema de la falla va ser delicada: "Crema escultures té un significat molt potent, perquè els totalitarismes s'apropien de la cultura popular i del llenguatge. Tot queda reciclat pel filtre del totalitarisme".

Daniel G. Andújar treballa com un investigador, un antropòleg i un arxiver, reciclant imatges i fent dibuixos per ordinador –està considerat un pioner del Net.art a l'Estat–. Analitza les representacions del cos humà, l'ús que el nazisme va fer de la fotografia per tipificar jueus i gitans i les imatges de les tortures i la guerra. El material exposat conté capes i més capes d'informació i expliquen històries de la Guerra Civil,

Daniel G. Andújar (al fons) qüestiona la bellesa clàssica idealitzada.

CRISTINA CALDERER

el nazisme i també de la deriva del llenguatge clàssic de l'escultura en casos com el parc temàtic Terra Mítica. Un dels plats forts és una sèrie de reproduccions en miniatura d'escultures clàssiques famoses. La successió de les peces es veu alterada amb figures de cossos fora del cànon i en postures provocatives per als discursos artístics. També una paret plena d'imatges amb comentaris de l'artista on hi ha des de l'In-

fern d'una pintura del Bosch fins al primer apàtrida, Henry Martyn Noel, un soldat nord-americà que va tornar a Kassel després de la Segona Guerra Mundial. Durant aquestes setmanes, Daniel G. Andújar és present a Barcelona per partida doble, ja que té en cartell una altra exposició a la galeria Àngels Barcelona, *El gat de Schrödinger. La superposició d'estats i la paradoxa de l'observador*. —

MEMÒRIA HISTÒRICA

El torturador Billy el Niño manté la medalla al mèrit policial

SÍLVIA MARIMON
BARCELONA

La imatge d'Antonio González Pacheco, *Billy el Niño*, no s'esborra de la memòria de cap de les víctimes que van passar per les seves mans a les sinistres sales de la Dirección General de Seguridad a Madrid. Des del·Argentina es va demanar la seva extradició per la causa oiberta pels crims franquistes, però el govern espanyol s'hi va negar. El policia d'inafausta fama, a més, continua cobrant una pensió vitalícia incrementada en un 15% per la medalla al mèrit policial. Una pensió i una medalla que el govern espanyol ha decidit que continuarà mantenint.

Ahir el líder de Podem, Pablo Iglesias, va demanar al Congrés que el govern espanyol retiri la condecoració a l'exinspector de la Brigada Político-Social (un cos policial repressor de la dictadura franquista). "Aquest govern no ha valorat la re-

tirada d'aquesta condecoració perquè es va concedir fa 40 anys i ningú ho ha sol·licitat oficialment. I no hi ha cap justificació legal. Complim la llei i siguem seriosos", va ser la resposta del ministre d'Interior, Juan Ignacio Zoido.

Un torturador "compulsiu"

La intervenció de Zoido va ser aplaudida per les files del PP. "Acaben d'aplaudir que es condecori un torturador", va dir Iglesias, que, amb els ulls plorosos, va començar a llegir el testimoni d'algunes de les víctimes. "Era un torturador compulsiu i en gaudia", va dir el líder de Podem, que va recordar, entre d'altres, el testimoni de Lidia Falcón: "Em colpejaven l'estómac i el fete i m'estiraven els braços, pensava que me'ls arrancaven; aleshores Pacheco va dir «Ja no pariràs més, puta»".

Algunes de les víctimes i els seus familiars, que eren al Congrés, van voler aixecar-se per aplaudir la intervenció d'Iglesias, però els bidells

Pablo Iglesias, emocionat en el moment de llegir el testimoni dels torturats. EFE

ho van impedir. "Si tot això estigués reconegut en una sentència [és impossible perquè ho impedeix la llei d'amnistia], li hauria recaigut tot el pes de la llei. Han passat els socialistes i tampoc l'hi han retirat", va defensar-se Zoido, al qual, en un ambient força tens, Iglesias va replicar:

"Vostè probablement no continuarà gaire temps en aquest ministeri, però tant de bo el ministre o ministra que nomeni el Partit Socialista retiri la medalla a aquest malnascut", va desitjar Iglesias referint-se a un possible canvi de govern si prospera la moció de censura presentada per Pedro Sánchez. El diputat de Podem Rafael Mayoral va retreure al ministre la seva resposta i va cridar diverses vegades: "És un torturador!" La presidenta del Congrés va fer diversos advertiments a Mayoral i li va demanar calma.

Espanya ha fet cas omís de totes les recomanacions de les Nacions Unides. El relator especial per a la promoció de la veritat, la justícia, la reparació i les garanties de no repetició de les Nacions Unides, Pablo de Greiff, sempre ha insistit que els crims franquistes s'han de jutjar i ha demanat al govern espanyol que deixi sense efecte la llei d'amnistia del 1977. El govern espanyol, però, sempre ha mirat cap a una altra banda. —